

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Ένα ταξίδι Μνήμης, Ταυτότητας και Προσφοράς

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Ένα ταξίδι Μνήμης, Ταυτότητας και Προσφοράς

Το Λεύκωμα έγινε με συλλογή υλικών από το αρχείο, τα πρακτικά και τις ιστοσελίδες του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας, καθώς και με τη βοήθεια των μελών του παρόντος Δ.Σ., μελών άλλων παλαιότερων Δ.Σ., μελών και φίλων του Συλλόγου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Παρασκευή Μανουκάκη

Α΄ Αντιπρόεδρος: Μυρτώ Μυριαλλή, Β΄ Αντιπρόεδρος: Δημήτρης Στραγάλης

Γενικός Γραμματέας: Γεώργιος Μιχαηλίδης και Ταμίας: Θεόδωρος Πανάς

Μέλη: Αλέξανδρος Γκρους, Ναταλία Κουμουνδούρου, Φίλιππος Κουρίδης, Σάββας Σιδεράς

Τα Πνευματικά Δικαιώματα και η Ιδιοκτησία του Λευκώματος ανήκουν στο Σύλλογο Ελλήνων Αιθιοπίας.

Επιμέλεια Λευκώματος: Ναταλία Κουμουνδούρου

Επιμέλεια Κειμένων: Θεόδωρος Πανάς

Επιμέλεια Δομής και σχεδίασης: Αλέξανδρος Γκρους

Επεξεργασία και επιμέλεια ασπρόμαυρων φωτογραφιών:

Νικόλαος Μωραϊτης

Διόρθωση Κειμένων: Σοφία Γουλανδρή, Κώστας Λουκέρης

Σελιδοποίηση: Ντιάνα Ευαγγέλου

Εκδοτική παραγωγή: MILITOS PRODUCTION IKE

Θεομήτορος 62B, Άγιος Δημήτριος

Τηλ.: 210 32 11 170 & 210 32 11 174

www.militos.gr • e-mail: info@militos.gr

Διάθεση: Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας,

Τηλ.: 210 69 96 358

e-mail: ellinoethiopic@gmail.com

© Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας, 2026

ISBN: 978-618-88234-0-2

Αθήνα 2026

«Η Αιθιοπία», έργο του W.M. Tesfaye.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ - ΧΟΡΗΓΟΙ

ΓΙΑ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ και να επιτευχθεί το τόλμημα της δημιουργίας ενός λευκώματος για τα 50 χρόνια του Συλλόγου, ήταν επιβεβλημένο να αναζητήσουμε την βοήθεια όσων βρίσκονται στη ζωή και οι οποίοι συντέλεσαν στη δημιουργία του Συλλόγου και καθώς εκείνους που ήταν οι στυλοβάτες του Συλλόγου αυτά τα 50 χρόνια.

Στόχος μας ήταν να αναδείξουμε το έργο τους και να τους υποσχεθούμε ότι θα είμαστε άξιοι συνεχιστές του έργου τους.

Πραγματοποιήσαμε συναντήσεις και συνεντεύξεις, τόσο ζωντανά, όσο και μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα, με τα παρακάτω μέλη του Συλλόγου, που παρατίθενται με αλφαβητική σειρά:

Βαλασκατζής Γεώργιος, Βελισσαρίον Παρασκευή, Βινιεράτος Πέτρος, Βινιεράτος Σταύρος, Βοζίκης Νικόλαος, Γερασιμίδου Ευγενία, Γκούμας Βασίλειος, Δριτσώνας Παναγιώτης, Ζέκος Ποητώδωρος, Θεοδοσίου Θεόδωρος, Ιωάννου Ιωάννης, Καββαθάς Βασίλειος, Καζακάκου Κάτια, Καλός Στέφος, Κατοαίτη Αικατερίνη, Μανούσος Ευστάθιος, Μαραβέγια Αθηνά, Μαυρομυχάλης Κυριάκος, Μιχαηλίδης Γεώργιος, Μίχος Παναγιώτης, Πανά-Γαλιώτου Μέλιω, Παπασίνου Γεωργία, Ποητταρίδης Κωνσταντίνος, Παπαχαρλάμπους Μιχάλης, Σαραγιάς Στυλιανός, Στεφανίδης Παναγιώτης, Τρομπέτας Άγγελος, Τοιχαλάκης Ενάγγελος, Φραγκοίλη Αθηνά, Φραγκοίλης Γεώργιος.

Φωτογραφική Υποστήριξη: *Βαλασκατζής Γεώργιος, Βελισσαρίον Παρασκευή, Βινιεράτος Πέτρος, Βινιεράτος Σταύρος, Βοζίκη Κατηψώ, Βοζίκης Νικόλαος, Γερασιμίδου Ευγενία, Γκρου Αλέξανδρος, Ζέκος Ποητώδωρος, Ιωάννου Ιωάννης, Καββαδία Ευαγγελία, Καζακάκου Κάτια, Κερμερή Αριστέα, Κουκούτσι Μαρία, Κουμουνοδούρου Ναταλία,*

Κουρίδης Φίλιππος, Λαζαρίδου Γαβριέλα, Λεντάκη-Μήτσου Ευαγγελία, Λεντάκη Έφη, Μαμαλίγκα Φωτεινή, Μαργιώλης Χαράλαμπος, Μιχαηλίδης Γεώργιος, Μίχος Παναγιώτης, Μπισκοπούλου Τρις, Ντονικιάν Παύλος, Πάλης Φώτιος, Πανάς Θεόδωρος, Παπαχαρλάμπου Έρση, Πετράτος Δημήτριος, Πηλιάτης Γεώργιος, Σιδερής Σάββας, Στεφανίδης Παναγιώτης, Στραγάλης Δημήτρος, Τρομπέτας Άγγελος, Τοιμά Παρασκευή, Φραγκοίλη Αθηνά.

Για την περίοδο 2022–2025, χρησιμοποιήθηκαν φωτογραφίες από το ηλεκτρονικό αρχείο του Σ.Ε.Α., από την ιστοσελίδα: <https://www.ellinoethiopic.gr>

Χορηγοί για την εκτύπωση του Λευκώματος, παρατίθενται με αλφαβητική σειρά: *Βελισσαρίον Παρασκευή, Βοζίκης Νικόλαος, Γεωργαλή Βιργινία, Νικόλαος Γεωργαλής, Γκρου Αλέξανδρος, Εμμανουήλ Μανώλης, Ζέκος Δημήτριος, Ζέκος Ποητώδωρος, Καλογεροπούλου – Αρμενάκη Αικατερίνη, Καλογερόπουλος Δημήτριος (Τζίμης), Καλοπαναγιώτης Θεόδωρος, Κερμερή Μιχάλης, Κοέν Ευτυχία, Κουλούρη Αντιγόνη, Κουμουνοδούρου Ναταλία, Κουρίδης Φίλιππος, Μαμαλίγκα – Προκοπίου Αλεξάνδρα, Μαργιώλης Ιωάννης και Χαράλαμπος, Μειζεντίμι – Στουραϊτη Αικατερίνη, Μπισκοπούλου Τρις, Μπουρμπούλη Κάρλα, Πάγκαλος Δημήτριος, Πανάς Ευστάθιος, Παπαναστασίου Ελισσάβετ, Παπαχαρλάμπους Μιχάλης, Ποηίτης Νικόλαος, Ποηίτης Φρονιμέντιος, Τοιμά Ελένη, Φοσσέρ Μέγιερ Ερμιόνη, Φούγιας Νικόλαος, Φραγκοίλη Αθηνά, Φραγκοίλης Γεώργιος και*

μία Ανώνυμη Μεγάλη Χορηγία.

*Αφιερώνεται στους προγόνους μας, οι οποίοι
Μετανάστευσαν στην Αιθιοπία, Ερυθραία και Τζιμπουτί,
Επιδιώκοντας
με την αφοσίωση στην οικογένεια, τους συνανθρώπους, τα ήθη και έθιμα της Ελλάδας
και τον μόχθο τους για την διαχρονική εξέλιξη στις χώρες εγκατάστασης,
υπήρξαν οι δημιουργοί
του Απόδημου Ελληνισμού και φωτοδότες του ελληνικού πολιτισμού
στο Κέρασ της Αφρικής*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες - Χορηγοί.....	6	Ελληνισμός στο Τζιμπουτί.....	71
Το όραμα του Συλλόγου.....	10	<i>Γενικά ιστορικά στοιχεία</i>	71
Πρόλογος Προέδρου του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας και Παρασκευής Μανουκάκη.....	11	<i>Τα μεταναστευτικά ρεύματα των Εββήνων</i>	71
εκ μέρους του Δ.Σ.	11	Ελληνισμός στην Αιθιοπία.....	79
Χαιρετισμός της Γενικής Γραμματέως Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών, και Μάϊρας Μυρογιάννη.....	13	<i>Αντίς Αμπέμπα</i>	79
Χαιρετισμός του Προέδρου της Ο.Σ.Ε.Α. κου Άρν Λυχναρά... 15		- <i>Οι πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα – ένα μικρό «Εββήνικό» μεγίσσι στη καρδιά της Αφρικής</i>	79
Χαιρετισμός Μεγάλης Ευεργέτιδας Αλεξάνδρας Μαμαλίγκα-Προκοπίου.....	17	- <i>Γέννηση της Εββήνικης Κοινότητας και το «Μεταφερόμενο» Σχολείο</i>	81
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕ ΑΙΘΙΟΠΙΑ, ΕΡΥΘΡΑΙΑ ΚΑΙ ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ	19	- <i>Η Ιταλική κατοχή</i>	86
Εισαγωγή.....	21	- <i>Τα караβάνια των προσφύγων</i>	87
Αρχαιότητα και Βυζαντινή περίοδος.....	23	- <i>Παιδεία και Οικοτροφείο – το ΟΡΑΜΑ του Αθανάσιου Μίχου</i>	88
Μεσαιωνική και Νεότερη εποχή.....	29	- <i>Ο «Οδημπιακός» της Αντίς Αμπέμπας</i>	93
Η εποχή του αυτοκράτορα Χαϊλέ Σελασιέ.....	39	- <i>Ένας φιλικός «αποχαιρετισμός»</i>	99
Αρχή της κρίσης, φοιτητικό κίνημα, λιμός, Ντέργκ και ανατροπή του πολιτικού καθεστώτος.....	51	<i>Ντίρε Ντάουα</i>	102
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	59	- <i>Δημιουργία της Εββήνικης Κοινότητας</i>	102
Ελληνισμός στην Ερυθραία.....	61	- <i>Η Μποββηολάκειος Σχολή</i>	103
<i>Γενικά ιστορικά στοιχεία</i>	61	- <i>Η Αγία Τριάδα και η Πνευματική Ζωή της Παροικίας</i> ... 105	
<i>Δημιουργία και ανάπτυξη της Εββήνικης Κοινότητας</i>	62	<i>Η Εββήνική Παροικία στο Ντέμπι Ντόβλο</i>	107
		<i>Οι Μικρές Εββήνικες Παροικίες στο Εσωτερικό της Αιθιοπίας (1900–1975)</i>	110
		<i>Η έξοδος των Εββήνων από το Κέρας της Αφρικής</i>	112
		1975-2025: ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ 50 ΧΡΟΝΩΝ	
		Εισαγωγή.....	119

Ιδρυτικά Μέλη	122	1975–1976.....	159
Επίτιμοι Πρόεδροι και Πρόεδροι του Σ.Ε.Α.	125	1976–1979.....	161
<i>Βαλασκατζής Γεώργιος</i>	125	1979–1981.....	163
<i>Βινιεράτος Πέτρος</i>	127	1981–1983.....	164
<i>Βοζίκης Νικόλαος</i>	129	1983–1985.....	166
<i>Γκρους Αλέξανδρος</i>	130	1985–1987.....	166
<i>Μανουκάκη Παρασκευή</i>	131	1989–1991.....	168
<i>Στεφανίδης Παναγιώτης</i>	132	1991–1993.....	170
Πρόεδροι που έφυγαν νωρίς.....	134	1993–1995.....	172
<i>Γερασιμίδης Στέφανος (1975–1977)</i>	134	1995–1997.....	174
<i>Γεωργακάς Νικόλαος (1977–1991)</i>	136	1997–1999.....	177
<i>Δρισώνας Εμμανουήλ (1994–1995)</i>	137	2003–2005.....	189
<i>Μαγδαληνός Νικόλαος-Φώτιος (1991–1994)</i>	138	2005–2007.....	191
<i>Πηλακιώτης Σταύρος (1946–1975)</i>	139	2007–2009.....	195
Ευεργέτες – Δωρητές.....	141	2009–2011.....	198
		2011–2013.....	202
ΤΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	143	2013–2015.....	204
Απόκτηση Έδρας.....	143	2015–2017.....	205
Μουσικό συγκρότημα «Blue Nile».....	148	2017–2019.....	206
Ομάδα μπάσκετ.....	148	2019–2022.....	211
Αποζημιώσεις, ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα.....	149	2022–2024.....	215
Θέματα ιθαγένειας.....	153	2024–2026.....	225
«Κοντά σας».....	154		
Ψηφιακή επικοινωνία. Δημιουργία ιστοσελίδας και σελίδας στο Facebook.....	156	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ 1975–2025 ..	237
Τροποποιήσεις του Καταστατικού.....	157	Αντί επιλόγου – Συνεχίζοντας το ταξίδι στον χρόνο.....	262
		Επιστολές – Έγγραφα.....	263
ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ		Βιβλιογραφία.....	277
ΤΩΝ 50 ΧΡΟΝΩΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	159	Ευρετήριο.....	278

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ καθορίζεται από το Άρθρο 2 του Καταστατικού, που στοιχειοθετεί και τους σκοπούς του Συλλόγου. Αναλυτικά οι σκοποί περιγράφονται παρακάτω:

1. Γενικοί σκοποί του Συλλόγου είναι η επίτευξη της ηθικής και της πνευματικής ανάπτυξης των Ελλήνων της Αιθιοπίας, της Ερυθραίας και του Τζιμπουτί που διαμένουν στην Ελλάδα, Αιθιοπία, Ερυθραία, Τζιμπουτί ή άλλες χώρες, η συσπείρωσή τους και η κοινωνική αλληλεγγύη μεταξύ τους, ως και η διαφύλαξη και προαγωγή των κοινών συμφερόντων των μελών.
2. Ειδικότεροι σκοποί του Συλλόγου, ενδεικτικά αναφερόμενοι, είναι οι παρακάτω:
 - 2.1 Να προάγει, ενθαρρύνει, αναπτύσσει, συντονίζει και προστατεύει τα συμφέροντα των μελών του.
 - 2.2 Να υλοποιεί την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών του και να προωθεί την συνεργασία μεταξύ αυτών.
 - 2.3 Να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των μελών του με Σωματεία, Φορείς, Συνδέσμους, Οργανισμούς, Αρχές, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ακαδημαϊκά εργαστήρια κλπ με παρεμφερείς σκοπούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
 - 2.4 Να συνεργάζεται με τους διάφορους θεσμικούς φορείς και άλλους συλλόγους για την επίλυση των προβλημάτων που ενδιαφέρουν τους Έλληνες εξ Αιθιοπίας, Ερυθραίας και Τζιμπουτί, και η σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ της Ελλάδος και της Αιθιοπίας, της Ερυθραίας και του Τζιμπουτί.
 - 2.5 Να είναι σε διαρκή επαφή και συνεργασία με τη Μητρόπολη Αζώμων, τις Ελληνικές Κοινότητες της Αιθιοπίας, της Ερυθραίας και του Τζιμπουτί και την Ελληνική Αθλητική Ένωση «Ολυμπιακός» Αντίς Αμπέμπα.
 - 2.6 Να προβάλλει την Ελληνική ιστορία και τον πολιτισμό στην Αιθιοπία, στην Ερυθραία και στο Τζιμπουτί και της ιστορίας και του πολιτισμού της Αιθιοπίας, της Ερυθραίας και του Τζιμπουτί στην Ελλάδα.
 - 2.7 Να μπορεί να προβαίνει εν γένει σε οποιαδήποτε ενέργεια και εκδήλωση που μπορεί να συντελέσει στην ενημέρωση και στη σύσφιξη των σχέσεων των μελών του και στην προαγωγή των καταστατικών σκοπών του.
 - 2.8 Να εναισθητοποιήσει τα μέλη του σε περιβαλλοντολογικά θέματα.
 - 2.9 Να παρέχει βοήθεια σε αναξιοπαθόντα μέλη του στην Ελλάδα και στο εξωτερικό εντός των δυνατοτήτων του.
 - 2.10 Η ανάπτυξη αθλητικού πνεύματος και του πολιτισμού.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Προέδρου του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας κας Παρασκευής Μανουκάκη
εκ μέρους του Δ.Σ.

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΧΑΡΑ και συγκίνηση προλογίζω το ιστορικό λεύκωμα για τα 50 χρόνια από της ιδρύσεως του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας, το οποίο είναι παρακαταθήκη για το μέλλον. Και αυτό σαν γέννημα θρέμμα στην Αιθιοπία και σαν μέλος που δραστηριοποιούμαι για πολλά χρόνια στον Σύλλογο, νιώθω ιδιαίτερη αγάπη για αυτόν τον Σύλλογο. Αρχικά έκανα τα πρώτα μου βήματα ως απλό μέλος, εν συνεχεία ως μέλος του Διοικητικού συμβουλίου, ως Γενική Γραμματέας, και τέλος ως Πρόεδρος. Ο Σύλλογος αποτέλεσε για μένα ένα πραγματικό κοινωνικό σχολείο, στο οποίο εκτίμησα τις αξίες της συλλογικότητας και της συνεργασίας, γνώρισα εξαιρετικούς ανθρώπους και διαμόρφωσα μία μέθοδο δουλειάς και έναν τρόπο σκέψης σχετικά με τα κοινά.

Η θέση του Προέδρου είναι μία θέση τιμής που προϋποθέτει υψηλό αίσθημα ευθύνης, τη διάθεση για δουλειά και τη θέληση για προσφορά στην κοινωνία. Με αίσθημα ευθύνης ανέλαβα τα καθήκοντά μου και δεσμεύτηκα να συνεχίσω τις πρωτοβουλίες των προηγουμένων Διοικήσεων και να εργαστώ με τα υπόλοιπα

μέλη του Δ.Σ. συλλογικά, για να κρατήσει ο Σύλλογος μας την αίγλη και το κύρος που του αναλογεί, για την διαρκή βελτίωση των δράσεων του Συλλόγου με την ενεργό συμμετοχή και αξιοποίηση όλων. Εργάστηκα με τα μέλη του Δ.Σ. με πνεύμα ευθύνης, συλλογικότητας, με θετική ενέργεια, σύμπνοια, χωρίς αποκλεισμούς. Στόχος μου ήταν και παραμένει η ενδυνάμωση του Συλλόγου όλο και περισσότερο, σήμερα αριθμεί 500 μέλη, η συνεχής και αμφίδρομη επικοινωνία με τα Μέλη μας, η οποία είναι καθοριστική και απαραίτητη για την ύπαρξή του.

Υπό αυτήν την έννοια το λεύκωμα που κρατάτε στα χέρια σας είναι η ιστορία των ανθρώπων που αγάπησαν τον Σύλλογο, που μόχθησαν για την προκοπή του, που προσέφεραν προσωπικό χρόνο και χρήμα, που πίστεψαν στην αξία του με σκοπό την συγκέντρωση των παλινοστούντων συμπατριωτών μας της Ελληνικής παροικίας Αιθιοπίας – Ερυθραίας – Τζιμπουτί, για να μην αποξενωθούν μεταξύ τους και να διατηρήσουν αναλλοίωτη την μνήμη τους για τα χρόνια που έζησαν στην δεύτερη πατρίδα τους

και να εμφυσήσουν και στα μέλη της οικογενείας τους τη σημασία ύπαρξης του Συλλόγου.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα των Προέδρων του συλλόγου μας αποτελεί η ψήφιση του Νόμου που επέτρεψε στα μέλη μας την εξαγορά των δεδουλευμένων στην Αιθιοπία, ώστε να είναι δυνατή η συνταξιοδότησή τους στην Ελλάδα, αλλά και η διαρκής μέχρι σήμερα προσπάθεια μας, με την συνεργασία και την επέμβαση της Ελληνικής Κυβερνήσεως, για την διατήρηση αναλλοίωτων των Ελληνικών σχολείων και της παρουσίας της Ελληνικής Κοινότητας στην Αιθιοπία.

Οι άνθρωποι αυτοί ακούραστα, με το κύρος που διέθεταν, τον σεβασμό που ενέπνεαν στα μέλη μας κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν τα μέλη της παροικίας στην αγκαλιά του Συλλόγου. Με τα χρήματα που συνέλεξαν από τις εισφορές και τις χορηγίες των μελών αλλά και με την δική τους καθοριστική οικονομική συνδρομή κατάφερε ο Σύλλογός μας να αποκτήσει δική του στέγη στην οδό Σοφοκλέους 41. Εκεί δημιουργήθηκε ένας αξιοπρεπής χώρος για τα γραφεία του Δ.Σ., τις συναντήσεις των μελών, τη διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων συνεστιάσεων, ομιλιών και χορών, γεγονός που επέφερε πιο κοντά τα μέλη του Συλλόγου. Επειδή όμως η υπάρχουσα στέγη δεν ήταν κατάλληλη πλέον για την προσέλευση των μελών του λόγω της υποβάθμισης της περιοχής, ο Πρόεδρος Βαλασκατζής Γεώργιος συνέλαβε την ιδέα αγοράς νέας αίθουσας. Την ιδέα αυτή εμφύσησε στην Αλεξάνδρα Μαμαλίγκα – Προκοπίου, η οποία προέβη στην σχετική δα-

πάνη αναδιαμόρφωσης του χώρου και μας την προσέφερε για την στέγαση του Συλλόγου. Ο χώρος αυτός αποτελεί κόσμημα και όλοι είμαστε περήφανοι.

Αυτά τα λίγα αναφέρω ως ένδειξη ευγνωμοσύνης προς τα πρόσωπα αυτά, του έργου των οποίων θέλουμε να είμαστε συνεχιστές θεωρώντας πάντοτε πολύτιμες τη συμμετοχή, την αρωγή και τη διαθεσιμότητά τους στα δρώμενα του Συλλόγου.

Ο εορτασμός των 50 χρόνων από της ιδρύσεως του Συλλόγου των Ελλήνων Αιθιοπίας μας δίνει την ευκαιρία να στρέψουμε το βλέμμα μας στο παρελθόν, να τιμήσουμε και να θυμηθούμε αλλά και να αξιολογήσουμε το παρόν, να οραματιστούμε το μέλλον, συνεχίζοντας τον προορισμό μας από καλύτερη θέση, αναδεικνύοντας τις αξίες της αλληλεγγύης, της κατανόησης και της συνεργασίας.

Τέλος, οφείλω να συγχαρώ όλους όσους εργάστηκαν για την έκδοση του λευκώματος των 50 χρόνων από της ιδρύσεως του Συλλόγου. Εύχομαι από καρδιάς να ανατρέξει ο καθένας από μας στα αποθέματα ψυχής που έχει και όλοι μαζί να σταθούμε άξιοι συνεχιστές του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε ο Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας. Σας καλώ λοιπόν να διαβάσετε το παρόν ιστορικό λεύκωμα όχι μόνον σαν μία αναδρομή στο παρελθόν, αλλά σαν μια αχτίδα αισιοδοξίας για το μέλλον.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Παρασκευή Μανουκάκη

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

της Γενικής Γραμματέως Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας
του Υπουργείου Εξωτερικών, κας Μάϊρας Μυρογιάννη

ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΧΑΡΑ προλογίζω την επετει-
ακή έκδοση επ' ευκαιρία της συμπλήρωσης
50 χρόνων αδιάλειπτης και ουσιαστικής παρουσίας
του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας.

Η φεινή επέτειος δεν είναι απλώς ένας εορτα-
σμός. Είναι ένα ορόσημο. Είναι η επιβεβαίωση της
ανθεκτικότητας, της συνοχής και της δημιουργικό-
τητας μιας ιστορικής κοινότητας που ρίζωσε, άνθισε
και άφησε ανεξίτηλο το αποτύπωμά της στις χώ-
ρες της Ανατολικής Αφρικής — στην Αιθιοπία, την
Ερυθραία και το Τζιμπουτί.

Η ιστορία των Ελλήνων στην ευρύτερη περιοχή ξεκίνησε,
όταν πρωτοπόροι συμπατριώτες μας, με τόλμη και διορατικό-
τητα, άφησαν τον τόπο τους για να αναζητήσουν νέους ορίζο-
ντες. Έμποροι, βιοτέχνες, ναυτικοί, επιστήμονες και άνθρωποι
του μόχθου εγκαταστάθηκαν στην περιοχή, συμβάλλοντας κα-
θοριστικά στην οικονομική ανάπτυξη, στον πολιτισμό και στην
κοινωνική ζωή των τοπικών κοινωνιών.

Στην Αιθιοπία, η ελληνική παροικία κατέστη πρότυπο φιλο-

ξενίας και συνεργασίας. Ιδρύθηκαν σχολεία, εκ-
κλησίες, πολιτιστικοί και φιλανθρωπικοί φορείς.
Η ελληνική γλώσσα, οι παραδόσεις και τα ήθη με-
ταλαμπαδεύτηκαν από γενιά σε γενιά, διατηρώντας
άσβεστη τη φλόγα της ελληνικής ταυτότητας.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας, από την ίδρυ-
σή του έως σήμερα, υπήρξε η μαρτυρία αυτής της
προσπάθειας. Μέσα από την προώθηση του ελληνι-
κού πολιτισμού και τη στήριξη της ελληνόγλωσσας
παιδείας, έχει αναδείξει τη διαχρονική συμβολή του

Ελληνισμού στην περιοχή.

Το Υπουργείο Εξωτερικών και η Γενική Γραμματεία Από-
δημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας επενδύουν
ακριβώς σε αυτήν την εξωστρέφεια του ελληνικού πνεύματος,
στον ρόλο των ομογενειακών φορέων και στη διάδοση του ελ-
ληνικού πολιτισμού. Προτεραιότητά μας είναι να στηρίζουμε,
με συνέπεια, δράσεις που ενισχύουν τους δεσμούς ανάμεσα
 στους απόδημους Έλληνες και το Μητροπολιτικό Κέντρο, εν-
δυναμώνοντας το αίσθημα της ενότητας.

Η Ελληνική Κυβέρνηση αποδεικνύει εμπράκτως τη στρατηγική σημασία που αποδίδεται στον Οικουμενικό Ελληνισμό. Το Στρατηγικό Σχέδιο για τον Απόδημο Ελληνισμό 2024-2027 του Υπουργείου Εξωτερικών, το πρώτο ολοκληρωμένο και συνεκτικό σχέδιο για τους Ομογενείς μας, αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των δεσμών με την ελληνική Διασπορά, την ου-

σιαστική, αμφίδρομη επικοινωνία μαζί της και την ενίσχυση του ελληνικού στοιχείου ανά τον κόσμο.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλα τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου για την πολύτιμη προσφορά τους στο έργο που επιτελέστηκε μέχρι σήμερα. Είθε η συνέχεια να είναι εξίσου ενωτική και δημιουργική.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

του Πρόεδρου της Ο.Σ.Ε.Α. κου Άρη Λυκναρά

ΜΕ ΕΞΟΧΩΣ ιδιαίτερη τιμή και χαρά, προλογίζω το Επετειακό αφιέρωμα του «Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας», με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 ετών γόνιμης, αξιόλογης και ουσιαστικής παρουσίας του στον Ελλαδικό χώρο. Από την αρχαιότητα χρονολογείται η Ελληνική παρουσία στην Αφρική, στην περιοχή της σημερινής Λιβύης. Αναφορές για την παρουσία αυτή συναντάμε στα κείμενα του Ηροδότου.

Με την πάροδο του χρόνου, γίνεται συνείδηση σε όλους του Έλληνες η επιτακτική ανάγκη, να αγωνισθεί υπερήφανα και να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις και για τις επόμενες γενιές. Αναγείρει ΝΑΟΥΣ, όπου η Εκκλησιά άπλωνε το όραμα της μεγάλης ελπίδος. Αισθάνεται επιτακτική την ανάγκη της ίδρυσης Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων, για να αποφευχθεί η προσπέλαση των νέων σε ξένα σχολεία. Τα Ελληνικά εκπαιδευτήρια, προσέφεραν και προσφέρουν Ελληνοπρεπή μόρφωση, μεταλαμπαδεύοντας τα φώτα του πολιτισμού των προγόνων μας, τα ιδανικά της Φυλής μας, καθώς και την άσβεστη φλόγα της πίστωσης προς την θρησκεία των πατέρων μας. Ίδρυσαν παράλληλα και διάφορα ευαγή Ιδρύματα, Αθλητικούς Συλλόγους, Ελληνικές Λέσχες, Φιλόπρωχα Ταμεία κλπ. Στην ψυχή του Ελλη-

νισμού αγρυπνούσε η ιστορική συνείδηση και ευθύνη. Πλημμυρισμένοι οι Έλληνες από Εθνικό παλμό και Εθνική υπερηφάνεια, συμμετείχαν σε όλες τις δύσκολες στιγμές της Πατρίδος μας. Την περίοδο 1912-1913 καθώς και ενεργά κατά τη διάρκεια του Α΄ και Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Χαραγμένα με χρυσά γράμματα τα ονόματα των πεσόντων εις τα ΗΡΩΑ.

Με την πάροδο του χρόνου, αρχίζει να διαφαίνεται η συρρίκνωση του Ελληνικού στοιχείου. Αιτία, οι Εθνικοποιήσεις, και η επιβολή πολλών και διαφόρων περιορισμών που επέβαλαν υποχρεωτικώς οι εκάστοτε Κυβερνήσεις των διαφόρων Κρατών της Αφρικής. Αποφάσισαν και πάλι να μεταναστεύσουν σε διάφορες Ηπείρους. Οι περισσότεροι όμως, με έντονο το αίσθημα της νοσταλγίας, επιστρέφουν στην Πατρίδα. Ερχόμενοι στην Ελλάδα, αντιμετώπισαν δυσκολίες ακόμη και προσαρμογής. Διάφορα εύλογα αιτήματά τους, δεν εύρισκαν για διάφορους λόγους τη λύση τους. Η Εσωτερική τους όμως παρόρμηση, καθώς και η ανάγκη της διατήρησης της μεταξύ τους αγνής και άδολης φιλίας, η αγάπη και η εκτίμηση που είχαν μεταξύ τους, που σφυρηλατήθηκαν και ριζώθηκαν στις καρδιές όλων στην Ξενιτιά, δημιούργησαν τους Συλλόγους και τα Σωματεία τους.

Διαπίστωσαν όμως ότι τα μεμονωμένα Σωματεία τους, δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν στην επίλυση των διαφόρων ζωτικών και αναφυόμενων προβλημάτων τους. Τότε, μία ομάδα ατόμων, εμφορούμενα από έντονα αισθήματα ανιδιοτελούς προσφοράς και με τις πλέον αγαθές προθέσεις, αποφασίζουν την 9-1-1979 τον συντονισμό των διαφόρων Αδελφών Σωματείων – Συλλόγων, για την ευόδωση και επίλυση των διαφόρων προβλημάτων, που προέκυψαν από τον επαναπατρισμό τους. Καταρτίζουν την Ιδρυτική πράξη της Ομοσπονδίας Σωματείων Ελλήνων Αφρικής (Ο.Σ.Ε.Α.), της οποίας τα Μέλη είναι οι εδρεύοντες στην Αθήνα Σύλλογοι, οι οποίοι έχουν ιδρυθεί από Παλινοστούντες Έλληνες της Αφρικής, με υπαγόμενα Σωματεία τα εξής: *Σύνδεσμος Αιγυπτιακών Ελλήνων, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ομογενών Κογκό – Ρουάντα – Μπουρούντι, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ομογενών Ζιμπάμπουε – Ζάμπια – Μαλάουι – Μοζαμβίκης, Σύλλογος Ελλήνων εξ Αιθιοπίας, Ένωση Ελλήνων Ανατολικής Αφρικής, Σύνδεσμος Ελλήνων Δυτικής Αφρικής, Σύνδεσμος Ελλήνων Μαρόκου, Σύλλογος Ελλήνων Καμερούν, Ένωση Νοτιοαφρικανών στην Ελλάδα και η Ένωση των εκ Σουδάν Ελλήνων.*

Έκτοτε συνεχώς και μέχρι σήμερα, η Ο.Σ.Ε.Α. με ιδιαίτερη ευαισθησία, υπευθυνότητα και ανιδιοτέλεια, επωμίζεται την δύσκολη αυτή αποστολή του συντονισμού της επίλυσης των διαφόρων αναφυόμενων προβλημάτων που ταλαιπωρούν και ταλανίζουν τους επαναπατρισθέντες Έλληνες της Αφρικής, αλλά και τις Κοινοτήτές μας στην Αφρική, ως τα ζητήματα Εθνικοποίησης των Περιουσιών των Ελλήνων Αποδήμων της Αφρικής, το Εκλογικό Δικαίωμα, τη Διατήρηση και Ενίσχυση των Ελληνικών Πρεσβειών και Προξενείων στην Αφρική, την Ενίσχυση με προγράμματα Απόσπασης Δασκάλων και Καθηγητών στα υπάρχοντα Σχολεία

των Ελληνικών Κοινοτήτων, τα Επιδόματα – Συνταξιοδοτικά, η Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη, τη Μέριμνα για Εκκλησιαστικά θέματα των Ελλήνων της Αφρικής και Δράσεις με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής. Στα άνω πλαίσια, η Ομοσπονδία μας, πρωτοστάτησε με τη θέσπιση του Ν. 1469/1984, με τον οποίο θεσπίστηκε το δικαίωμα προαιρετικής Ασφάλισης στην Ελλάδα ομογενών του εξωτερικού, δυνάμει του οποίου (Άρθρα 1-10) παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισης και εξαγοράς σους Ελληνικού Ασφαλιστικού Φορέις χρόνου απασχόλησης στο Εξωτερικό των Ομογενών που θα έχουν επιστρέψει στην Ελλάδα μέχρι την έναρξη της ισχύος του άνω Νόμου.

Ο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ», ενεργό Μέλος της «Ομοσπονδίας Σωματείων Ελλήνων Αφρικής» και αρωγός σε όλες τις προσπάθειές μας, από την Ίδρυσή του μέχρι σήμερα, αποτελεί ανεκτίμητο Εθνικό Κεφάλαιο που προσέφερε και προσφέρει σημαντική πηγή, αλλά και οικονομική υποστήριξη στην προώθηση του Ελληνικού Πολιτισμού, τη στήριξη της Ελληνόγλωσσας Παιδείας, στην προσπάθεια των Ελλήνων της Αιθιοπίας να εφαρμοστούν οι προβλεπόμενοι όροι αποζημιώσεων ή επιστροφών από το Κράτος της Αιθιοπίας και με τα εξέχοντα και δραστήρια Μέλη του Διοικητικού του Συμβουλίου, τα οποία εργάζονται άοκνα και παράγουν σημαντικό Έργο, πανάξιο συγχαρητηρίων.

Με αίσθημα ικανοποίησης, για όσα έχει επιτύχει μέχρι σήμερα ο «Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας», εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Μέλη και τους Φίλους του Συλλόγου και με την ευχή, η συνέχεια να είναι το ίδιο δημιουργική, με την ίδια ευαισθησία και υπευθυνότητα για την υλοποίηση των σκοπών του Συλλόγου.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Μεγάλης Ευεργέτιδας Αλεξάνδρας Μαμαλίγκα-Προκοπίου

ΑΓΑΠΗΤΑ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Είμαι ιδιαίτερα συγκινημένη και χαρούμενη μπροστά σε αυτό το λεύκωμα, που τιμά μισό αιώνα ζωής και δράσης του συλλόγου μας. Πενήντα χρόνια διαρκούς δράσης, πολιτισμού και φιλίας, ζωντανής μαρτυρίας μιας κοινότητας, που διατηρεί τη συλλογική μνήμη για την πατρίδα που αφήσαμε πίσω μας, που μας υποδέχτηκε, μας μεγάλωσε και μας διαμόρφωσε.

Η Ελληνική παροικία εξαπλώθηκε σε όλη την Αιθιοπική επικράτεια. Έλληνες έμποροι, επιχειρηματίες και επαγγελματίες δραστηριοποιήθηκαν επιτυχώς σε όλους τους τομείς, διατηρώντας σε υψηλό επίπεδο τις διαπροσωπικές τους σχέσεις και δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς με τους Αιθίοπες. Επιπλέον η γλώσσα, η θρησκεία και οι παραδόσεις έμειναν αναλλοίωτες μέσα στα χρόνια, κληροδοτώντας στις επόμενες γενιές πλούσια παρακαταθήκη.

Η ίδρυση του Συλλόγου ήταν έργο μιας ομάδας ανθρώπων με όραμα και πάθος για την διατήρηση των δεσμών με την Αιθιοπία, αλλά και την ενδυνάμωση των σχέσεων όλων όσοι επαναπατριστήκαμε, μέσω δράσεων, εκδηλώσεων και συναθροίσεων σε έναν χώρο πολιτισμού, μνήμης και αγάπης.

Δεν ξεχάσαμε ποτέ το κοινό μας παρελθόν, τις φιλίες που δημιουργήσαμε και κυρίως δεν ξεχάσαμε ο ένας τον άλλο. Ο Σύλλογος έγινε η γέφυρα που μας ένωσε ξανά για να συναντιόμαστε, να θυμόμαστε, να γιορτάζουμε και να μοιραζόμαστε.

Με την αρωγή του συζύγου μου και της κόρης μας, οι οποίοι συμμερίζονται την αγάπη μου για τον γενέθλιο τόπο μου, παραχώρησα έναν νέο και ανακαινισμένο χώρο στον Σύλλογό μας. Αισθάνομαι βαθιά τιμή που ο Σύλλογος αυτός φέρει το όνομα του αγαπημένου μου πατέρα, τον οποίον χαρακτήριζε η καλοσύνη και η έμφυτη ευγένεια, ενός ανθρώπου, που με την δημιουργικότητα, την εργατικότητα και την ακεραιότητά του άφησε πίσω δυνατές φιλίες και μεγάλο κενό. Μεγαλωμένος στην Αιθιοπία, με την οικογένειά του να έχει παρουσία στη χώρα αυτή επί τρεις γενιές, έφερε μέσα του τον διπλό αυτό πολιτισμό και την αγάπη για τις δύο χώρες.

Κοιτάζοντας πίσω, βλέπουμε πρόσωπα που έφυγαν αλλά άφησαν ανεξίτηλο στίγμα. Βλέπουμε τα ιδρυτικά μέλη που έθεσαν τα θεμέλια και όλους όσοι πλαισίωσαν το Σύλλογο και συνεισέφεραν στο να διατηρηθεί μία ζωντανή κοινότητα ισχυρών δεσμών, αλληλεγγύης και προσφοράς.

Αυτό το **επετειακό λεύκωμα** είναι ένα ζωντανό αρχείο μνήμης αλλά και μία υπόσχεση για το μέλλον, για τα επόμενα πενήντα χρόνια φιλίας γεμάτα με ζωή, δημιουργία και αγάπη. Οι νεότερες γενιές, τα παιδιά και εγγόνια όλων μας που ζήσαμε στην Αιθιοπία, έχουν δικαίωμα να βιώσουν αυτήν την εμπειρία, να νιώσουν υπερήφανοι για τις ρίζες τους και να συνεχίσουν να χτίζουν γέφυρες ανάμεσα στους δύο πολιτισμούς.

Με εκτίμηση και αγάπη,
Αλεξάνδρα Δημητρίου Μαμαλίγκα

*Εγκαίνια της Αίθουσας
Δημητρίου Μαμαλίγκα.*